

UR SAKRATUA PANDEMIA GARAIAN

Alessandro Ruta

Pandemiak gogor astindu du Lourdes, fedearen turismoaren gailurretako bat. Bezero-fededunik gabe, kontaktu fisikorik gabe, ur sakratuaz gozatzeko muga dezenterekin... pandemia garaira moldatu behar izan du Lourdesek, prozesio birtualekin eta sare sozialekin.

Fededuna naiz. Bai, nolabait fededuna naiz. Ez dakit katolikoa naizen ala ez. Esango nuke nire momentu espiritua- lak dauzkadala, hori bai. Ez dut asko praktikatzen, Gabonetan noizbait; igandeetan gutxiago, ia ezer ez. Baina zerbaitetan sinesten dut. Hala ere, gauza bat argi daukat: fedeak kontaktua behar du, zalantzarik ga- be. Fisikoa edo birtuala, baina ezin da ordenagailuz edo Whatsapp bidez ostia hartu. Eskuak ematea, otoitzak elkarrekin egitea: hori da katolizismoaren ideia, nire ustez. Partekatzea, azken batean. Ziur as- ki, Lourdesen gertatzen da hori.

Pirinioak bete-beteta, Tourraren alde maitatutik gertu (Hautacam-en ia urtero dago etapa bat, nor- malean Pauetik hasita) dago Lourdes, baina ez du aurkezpenik behar. Bernadette Soubirousen «mira- riak», 1858ko Ama Birjiniaren agerraldiak, besterik ez dago. Horri buruz pelikula pare bat egin dituzte.

Hobeto esanda, ura dago, benetako Lourdeseko se- kretua, edateko edo bainu bat hartzeko. Gaixo asko iristen dira egunero munduko edozein lekutatik Pi- rinioetako herritxo honetara, 15.000 biztanle eta 131 hotel (zenbatu ditut Interneten, agian datua ez da zuzena baina tira, gutxi gorabehera) dauzkan herri- txora: haien helburua osasuna berreskuratzea da, azken aukera, tratamendu guztiak probatu ondoren.

Zerk ekarri nau Lourdesera? Italiatik bueltan, gel- dialdi bat egin behar nuen. Polita da herritxoa. Bou- levard de la Grotte da bere bihotza, apurtxo bat al- dapan gora (edo behera, noski, beste aldetik) dagoena, hotelez, jatetxez eta dendaz beteta.

Hainbeste argirekin, gaez Mallorcako Palmaren erdigunea dirudi, baina bere kutsu erlijiosoarekin. Dendetan beherapenak daude: arrosarioak 1,5 euro, eta Maria Jesusen Amaren gurutzeak 2 euro, adibi- dez. Hemen, antza, pandemiaren krisiak kolpe la- tzak eman ditu.

Bide batez, nola izaten ari da bizitza, covid garai honetan? Gogoratzen dut kasualitatez orain dela ur- te bat hotelen prezioak begiratu nituela eta oso-oso merkeak zirela, ia oparituta. Jabeek nahi zuten jen-

dea berriro etortzea, zeresanik ez, beze- ro-fededunak falta baitziren.

Zer egingo luke Lourdesek turistarik gabe? Basamortu bat izango litzateke, adineko jendearentzat batez ere, baina laguntzaileentzat, medikuentzat eta apaizentzat infernu bat izango litzate- ke. 2020ko uztailaren 16an lehendabi- ziko «prozesio birtuala» antolatu zu- ten, zorionez. Lehenago, otsailetik aurrera, dena bertan behera geratu zen.

Lau hilabete jenderik gabe, kontaktu- rik gabe: momentu berri bat izan da, gripe espainiarrarekin ere ez zen gerta- tu. Pandemiaren efektua da, turismoa- ri begira. Pandemia «modernoaren» efektua, hain zuzen ere.

Oso modernoa da ere, egia esan, Lourdeseko estruktura. Youtube kanal bat jarri zuten martxan, egunero me- zak eskaintzen diena ia 400.000 harpi- dedunei, Instagram eta Facebookeko profilak. Bernadetteren guztiz kontra- koa. Bernadette gizajoa, analfabetoa

zen neska, bertako dialektoa besterik ez zuen hitz egiten eta bat-batean fa- matua Estatu frantsesean eta mundu guztian. Jatorra zen neska: bertsio «ofi- zialak» gazte indartsu eta arduratsu gi- sa deskribatu zuen, baina ofizialtasu- naz kanpo irakurri nuen ardoa eta tabakoa gustatzen zitzaizkiola. Egia ba- litz, zer-nolako idoloa. Azken batean, neskato bat zen Ama Birjina agertu zitzaionean, 14 urte baino ez zituene- an.

ERRITUALAK

«Ez atera argazkirik, mesedez. Bestela arazo bat izango litzateke guretzat», xuxurlatu dit emakume batek. Italia- rra den laguntzaile bat da, hegoalde- koa: bere hizkera oso ondo ezagutzen dut, nire aitona-amonon oso antzeko doinua du. Urtero, azaldu didanez, Ita- liatik hegazkin bat hartzen du, Pirinio- etaraino. Berarekin dago beste emaku- me italiar bat, ez dira mojak, laguntzaileak baizik.

Erromesak, Lourdeseko Pio X.a basilikan 9.000 pertsona bildu zituen meza batean. Fred SCHEIBER | AFP

Goian Masabielle, Bernadetteri
Ama Birjina agertu zitzaion
kobazuloa. Behean, Lourdesen
saltzen dituzten ur sakratua
gordetzeko ontziak eta botilak.
GAUR8

Sailkapen birtual batean, italiera izango litzateke Lourdesen gehien entzuten den hizkuntza. Frantsesa baino gehiago. Gehiago eta gehiegi, izan ere denda askok itxura eta izen italiarrak dituzte; pizzeriek eta fededunek zeresanik ez. Baina nire herrialdean fedea sineskeria da, magia eta sorginkeriaren artekoa, batez ere hegoaldean. Oso normala iruditzen zait, beraz.

Dena den, Lourdeseko lekuri sakratuenean gaude: Massabielle-n, Berna-

detteri Maria agertu zitzaion haitzuloan. Normalean, pandemia aurretik, bizirik ateratzen zen jendea. Pribatutasun gehiago izateko, toallaren bat igotzen zuten. Bainatu eta gero (uraren tenperatura 12 gradukoa da, Kantauri-koa udan baino askoz hotzagoa, alegia) berriro ere kanpora, otoi egitera. Denak gertu, denak elkarrekin.

Gaur egun hori ez da posible. Ezin zara uretara sartu. Ura beti dago oso hotza, baina orain aurpegian bota eta

edan egin behar da. Sentsazioa polita da, musukoa kentzea eta «likido sakratua» hartzea: laguntzaileek pitxer batetik ematen dizute, noski, hori ere osasun arazoengatik.

Beraz, ez da benetako errituala, baina magia edo purifikazioa mantentzen da. «Probatu nuen lehen aldian – azaldu dit berriro ere aurreko emakumeak– sentsazio paradisiakoa izan nuen». Egia esan, edaten ari naitzela, alde batetik arraroa sentitzen naiz, jolas parke batean banengo bezala. Egiten ari naizena zer da? Zerbait erlijiosoa edo erakarpen turistiko bat, Port Aventura-n bezala? Ez daukat gaixotasunik, antza, mina ematen didan azkenagin bat izan ezik, orduan zein da nire helburua? Zenbat jendek, nik baino lehen, egin du gauza bera?

Hausnarketa bat bururatu zait. Hemengo fededunek edo parte-hartzaileek zergatik jartzen dute musukoa orduan? Ez lukete behar; gaitza baldin badaukate nahikoa da ura edatea. Notre Dame elizan, panorama menderatzen duen basilikan, hainbat eta hainbat plakatan Bernadetti eskerrak ematen zaizkio, baita Ama Birjinari ere. Gaixotasun larriak joan ziren, mirari asko gertatu ziren eta Lourdeseko artzaina santua da. Covidaren aurka norbait saiatu da?

Massabielleko kobazuloan beste laguntzaile batek, joan aurretik, zera esan dit: «Egon lasai argazkiarekin, egizu bat, baina azkar-azkar, ez zaitzatela ikusi». Orduan aprobetxatu dut eta alde egin dut: klik, nire errituala eginda.

Zer egingo luke Lourdesek turistarik gabe? Basamortu bat izango litzateke, adineko jendearentzat batez ere, baina laguntzaileentzat, medikuentzat eta apaizentzat infernu bat izango litzateke

Lourdeseko sekretua eta mundu guztiko fededunak erakartzen dituen ura da, edateko edo bainua hartzeko. 15.000 biztanle eta 131 hotel dituen Pirinioetako herritxo honetara munduko edozein lekutatik etortzen dira gaixoak